

027.4

AM, 241. SZAM

Hetvenöt év

A Kálvin tér mögött, a Baross utca kiszögellésében álló impozáns épület a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár otthona. A neobarokk palota bejárata fölött hatalmas plakát hirdeti, hogy a könyvtár fennállásának 75. évfordulóját ünnepli. 1904. október 15-én a városháza öt helyiségében kezdte meg működését a fővárosi könyvtár, majd 1926-ban a főváros a helyiség gondokkal küzdő intézmény részére megvásárolta azt a főúri palotát, amely a könyvtárnak ma is otthona.

A könyvtári állomány magvát a korábbi Fővárosi Levéltárban kiépült régi „fővárosi könyvtár” és a statisztikai hivatal gyűjteményének egyesítésével hozták létre. Az intézmény megszervezője és első igazgatója – utóbb névadója – a századelő egyik legjelesebb művelődéspolitikusa, a neves szocialista gondolkodó, a nemzetközileg ismert tudós és könyvtári szakember, Szabó Ervin lett. Ő és munkatársai vetették meg az alapjait a napjainkra már országos fontosságú, nemzetközi színvonalú tudományos gyűjteményből álló központi könyvtárnak és a közművelődési feladatokat ellátó, közel száz kerületi fiókot számláló felnőtt- és gyermekkönyvtárakból, zenei gyűjteményekből, valamint bibliobuszokból álló területi hálózatnak.

A Szabó Ervin téren található központi könyvtár szerves része a magyar tudományos könyvtárak és kutatóhelyek rendszerének. Több mint 400 ezer kötetes állományának mintegy kétharmada szociológiai tárgyú és vonatkozású munka. Hivatalosan 1968 óta tölti be a „szociológia országos szakkönyvtára” funkcióját. Tudományos kötelezettségei mellett, közművelődési feladatának megfelelően, gyarapítja a legújabb kori történeti, politikai irodalom- és művésztörténeti anyagát is. Itt fejlődött ki hazánk legnagyobb helytörténeti könyvtára, az úgynevezet Budapest gyűjtemény is. A 60 ezer kötetből és bekötött folyóiratból, térképtárból, plakátból, üzemi lapok sorozataiból álló anyagának tudományos és történeti értékét jellemzi, hogy csaknem félszáz olyan XV. századi ősnyomtatvánnyal is rendelkezik, amelyekben az egykori Budára vonatkozó adatok szerepelnek. A Budapest gyűjtemény muzeális jellegű állománya nemcsak a hivatásos kutatókat szolgálja, hanem a főváros múltja és jelene iránt érdeklődő minden látogatónak, helytörténeti kutatónak rendelkezésére áll.

Visszatekintve az elmúlt 75 évre, a kezdetben még aprócska, szűk helyen szorongó fővárosi könyvtár, mára az ország egyik legjelentősebb közművelődési könyvtára és a főváros könyvtári hálózatának központja lett.